

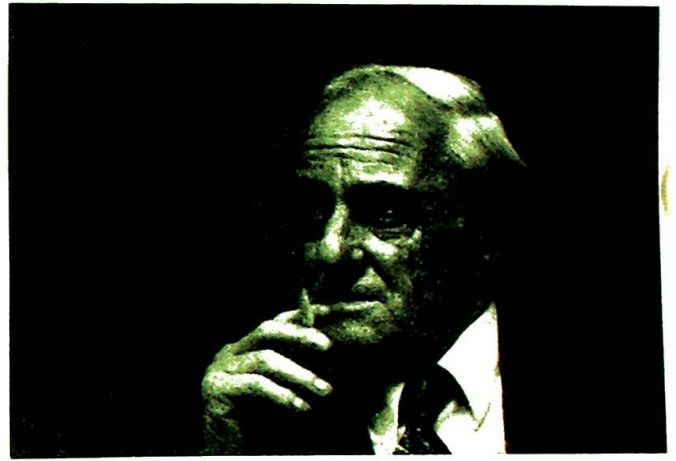
ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 18

86. ÅRGANG
28. SEPTEMBER

1974

PRESTEMØTE PÅ MARIAHOLM

(SIDE 267)

For 51 år siden klarte en liten flokk katolikker i Hamar å få snakke med kardinal van Rossum på byens jernbanestasjon. Kardinalen var på gjenreise. Gruppen spurte om det ikke engang kunne feires en katolsk messe i byen og om det eventuelt senere kunne komme en fast prest dit. Denne beskjedne bakgrunn husket man på da den katolske menigheten på Hamar hadde 50 års-jubileum den 15 september. På 50 år har det vokst opp et lite «katolsk hjørne» i byen med kirke og prestebolig og klinikk og barnehage. Klinikken drives riktignok nå i fylkets regi, men de gode Karl Borromeus-søstre er i høyeste grad stadig med som noen av menighetens støttespillere. Ikke minst takket være deres årelange innsats nyder St. Torfinn menighet i dag anseelse og respekt i byen og fylket. Hamarbispen, Alex Johnson, satt sammen med biskop John W. Gran ved sammenkomsten i menighetslokalene etter høymessen, og det virket naturlig og bra at han var der. Byens katolikker er en del av byens liv og av dens mangfoldighet.

Jubileet ble innledet med høymesse i St. Torfinn ved biskop Gran, assistert av sognepresten, pastor Johs. J. Duin. Etter messen som ble fulgt av en fullsatt kirke med tilreisende katolikker fra mange steder i dette vidstrakte sogn, var det en liten sammenkomst, omvisning i den nye prestegården og i de nye menighetsrommene og et kåseri med bilder og film om de femti år ved Inger Louise Abrahamson.

Men la oss her bare få nevne noen punkter fra menighetens halvthundre-år lange historie:

■ Den første høymessen i det første kapellet menigheten hadde, ble holdt Kristi Himmelfartsdag, 29. mai 1924. Messen ble celebrert av biskop Smit assistert av fransiskanerpater Jorna. En av de som var til stede under den messen var forfatterinnen Sigrid Undset. Hun var den gang ikke katolikk, men konverterte noen måneder senere.

■ Klinikken ble etter hvert bygget ut til en moderne og høyt anerkjent institusjon. Da Karl Borromeus-ordenen hadde 100-årsjubileum i 1937 ga søstrene en storlagen jubileumsgave til Hamar-menigheten, de forærte simpelthen menigheten en ny kirke. Den sto ferdig sommeren 1939, og ble innviet av biskop Mangers 4. september samme år — samtidig med at den annen verdenskrig startet.

■ Menigheten teller i dag ca. 400 katolikker spredt over et ganske stort område, fra Raufoss til Kongsvinger. St. Torfinn var i alle år Sigrid Undsets sognekirke og der fant også hennes begravelse sted, i 1949.

Vi ønsker pastor Duin og menigheten til lykke, ikke minst med den nye presteboligen og de nye menighetslokalene.

A. R.

Som vår venn Klovn beretter i dag, lever vi i en tid hvor det til og med er vanskelig å sende flaskepost. Vi har større og større problemer med å få kontakt med andre mennesker, også på alvor. Pessimistene er tilsynelatende i overvekt, man snakker om at Europa er i alvorlige vanskeligheter politisk og økonomisk, i England forsøker en pensjonert general å verve en privatarmé som skal kunne holde «samfunnsmaskineriet» i gang, her hjemme er høstens politiske kamp dette med en ny abortlov, i vårt eget og i andre land rives gamle politiske mønstre opp, men vi klarer ikke å samarbeide om nye nytt. Fler og fler føler seg isolert, vi aner ikke noe om, eller ønsker ikke å vite noe om, andres problemer. Enhver har nok med sine egne. Som en kollega i London nettopp skrev: Man fristes til å dra inn i sin egen selvgode dagdrøm, man fristes til å forsvare, til enhver pris, det man selv og ens gruppe eier.

NR. 18

På de neste sider åpner vi dette nummeret med «et smil» — i spalten UKEN SOM GIKK.

Men vi har også en rekke andre ting å by på:

■ Referat fra de nordiske katolske biskopers konferanse på Djursholm ved Stockholm. Overskriften vår er «HVORFOR STÅR DET INGENTING OM KVINNENS ROLLE?» (s. 270).

■ Utdrag av de tyske biskopers betenkning til Synoden: «UTBRYTERNE ER EN UTFORDRING» (s. 272).

■ Stoff om en katolsk ungdomsleir i nord: om 22 unges uke i Bodø.

■ Dominikanernes høstprogram, litteraturstoff og filmannmeldelse, denne gang av Joseph Loseys versjon av «Et dukkehjem». Anmelderens dom: Totalt mislykket.

RED.

FLASKEPOST

I dette ligger kanskje de neste års største utfordring til de kristne. De kommende måneder og tider truer alt Kirken står for. Kirken er et tegn på fellesskap over grensene og murene, et løfte om forsoning, en umistelig tanke om medansvar. Og fordi det er slik, blir det avgjørende at vi ikke lytter til pessimistene, men forsøker å virkeliggjøre Evangeliet i verden. Og

for å sitere min kollega igjen: Dette betyr blant annet å godta andre som andre, som mennesker som ofte er forskjellig fra oss selv. Det betyr at vi ikke automatisk skal vente på at de passer inn i vårt mønster for hva som er riktig og passende. En innstilling som i neste omgang krever et offer — av oss, ikke av fremmede.
A. R.

REDAKSJONEN TIL ROM

For å skaffe en skikkelig dekning fra Rom under den viktige Bispesynoden som begynte den 27., har ST. OLAV's redaksjon «flyttet sydover» i fjorten dager. Det betyr at vi først er tilbake blant leserne den 26. oktober — men da med et fireogtyve siders nummer med bilder og stoff fra Synoden samt mye annet.

RED.

En
klown

Haugesund Avis fortalte nylig en liten historie: Et nødop i en flaske ble funnet av en mann i Rekefjord i Hauge. På lappen sto det:

«Hjelp, vi er i drift på en flåte i Nordsjøen. Skipet kantret i kuling. Det haster.»

Men meldingen var skrevet på engelsk, og mannen i Rekefjord kunne ikke engelsk. Derfor gikk han på poståpneriet og sendte lappen til noen slektninger på Nesodden ved Oslo for å få den oversatt.

Det er den lille historien. Nå skal det straks sies at det viste seg at hele SOS-meldingen var en meget dårlig spøk av noen seilere. Derfor omkom ingen mens postvesenet ordnet med forsendelsen til og fra Nesodden.

Men jeg tenkte mitt:

Tenk om en av oss virkelig var i vanskeligheter, at vi slengte ut et alarm-signal med bønn om hjelp i en tomflaske og satte oss ned og håpet.

Efter lang tid skyllet flasken kanskje i land i en lagune på en Stillehavsoy, og en eller annen gransket innholdet. Selvfølgelig kunne ikke vedkommende norsk.

Ordene virket som et trylleformular eller som ren blabla.

Og imens sultet vi ihjel, eller druknet. Hvis vi ikke som de tåper vi er lo oss skakke av en idiotisk spøk.

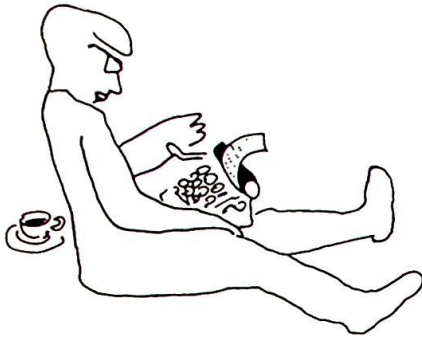
Hva så?
Lever vi i en absurd verden?
Går det ikke lenger an å sende flaskepost engang?

Er vi helt isolerte?

Jeg tror ikke det. En eller annen gang får vi kontakt, om så bare med et menneske som er bekymret på våre vegne fordi flaskene er dyre i Norge.

FORSIDEN

Dagens forsiden er fire nærbilder av noen av deltagerne på det siste prestemøtet på Mariaholm. Øverst til v. pater Ivens, under pastor Haunschild i samtale med Generalvikaren. Øverst til h. pastor Wysiecki, under pater Boers.

Uken som gikk

Bare et smil

Det er ikke stort å smile av for tiden. Siste uke hadde for eksempel *Fleksnes*-filmen premiere, men det vi gjorde var vel å flire litt overgitt, kanskje en smule skamfulle. Det gjaldt jo oss selv, det en anmelder betegnet som «den heilnorske mistenksomheten og den vulgære humor».

Forøvrig var været tungt og vått mange steder, og alle nyheter var liksom fulle av undergangstegn.

Pessimistene hadde sikkert en fin uke. Verden var gal, og det som skjedde og ble sagt virket absurd på en truende måte.

I Moskva brukte de sterke og mektige vannkanoner og bulldozere for å ødelegge en kunstutstilling ute i det fri. I Cape Town erklærte statsminister Vorster i et intervju at Syd-Afrika ville forsvare seg selv og sin apartheid-politikk (nå var det jo helt tydelig at dette var en riktig politikk). I Asia døde nye tusener av underernæring eller i en veldig flom. I det rike USA nektet en ekspresident å legge seg inn på sykehus for å få reparert noen åreknuter, fordi han ikke trodde at han ville slippe ut igjen.

Her hjemme skrev vi leserbrev i avisene om hundetoaletter og olje og bodde et steinkast fra vår neste.

Hverken i nyhetene eller i filmene eller for den saks skyld i høstens bokflom er det mye som vi kan smile befriet og forsonet og menneskelig til. På få unntagelser nær er det faktisk som vi slår oss til ro med den forferdelige påstanden om at dette er en vanvittig siste akt.

*

Ved siden av meg på skrivebordet ligger to utenlandske tidsskrifter. På forsiden av det ene er det et bilde av afrikanske soldater i kamuflasjedrakter. De går gjennom høyt gress, tungt væpnet. Teksten lyder: *Black Africa Moves South*. På forsiden av det andre bladet står den lille ordenssøsteren fra Calcutta, moder Teresa.

På begge bilder smiler det. På forskjellig vis. Den forreste soldaten smiler, en seierherre uten særlige illusjoner. Hun smiler også, på sin måte. Seig, klok, en som lever blant taperne.

Soldaten kommer fra et slag og går antagelig videre til et nytt oppgjør. Alt vil hende opp igjen, på et annet

sted. Slik er det jo egentlig også med moder Teresa. Hun og hennes medsøstre klarer om og om igjen å redde enkeltmennesker som holder på å dø i gatene under tette fluesvermer.

Også hun vet at det ikke er slutt på lidelsene. Tvert om, det blir verre.

Likevel smiler hun på en annen måte. Det irriterer og uroer, hennes optimisme strider mot all fornuft.

Eller er det oss som bedømmer situasjonen galt?

*

Da hun for en stund siden var i Sverige, sa pater Lars Roth noe som kanskje er begynnelsen på en forklaring:

«Jeg er ikke sikker på at den som lider nødvendigvis er helt ulykkelig. Like lite som jeg tror at den som er størst, sterkest og rikest er den mest lykkelige. Kanskje finnes det mer åndelig elendighet i et velferdssamfunn enn i et u-land.»

«En del av våre lidelser beror på at vi er mennesker. Mennesker som har mulighet for å tenke, fundere — ha vyer og visjoner som går ut over våre faktiske krefter. Det gjør at vi iblant kjenner oss frustrerte. Men en gammel gresk vismann sa engang: Jeg vil heller være et ulykkelig menneske enn en lykkelig gris.»

«Det er først når vi forsøker å være medmenneskelige at vi merker at vi ikke strekker til. Men da har vi tross alt begynt på den riktige måten. Vil vi forbli ekte mennesker, så må vi innse vår begrensning.»

Og han fortsetter med noe annet:

«Har De sett på TV hvordan moder Teresa tar ett av de ynkelige, utmattede og forvridde barna i sine armer og hvordan hun ser på dem? Da forstår dere at hun elsker liv og vil gjøre sitt ytterste for at andre skal få leve.»

«Har dere sett henne med en av de døende? Da forstår dere at hun elsker sine medmennesker og vil gjøre noe for dem, selv om det virker håpløst.»

«Det snakkes idag så mye om dødsbistand, men lite om å hjelpe mennesker til å dø på en verdig måte. Når man sier til moder Teresa at hun kaster bort tiden med å hjelpe de døende — bruk din tid på de levende, så ler hun og sier: Skal de ikke få oppleve litt menneskelig kjærlighet, i det minste i et par timer?»

«Det er nesten som om hun vil si: Hvordan skal de kjenne igjen Gud som er kjærlighet hvis de aldri har fått oppleve noen menneskelig kjærlighet?»

Ett eller annet sted i disse tankene finnes, tenker jeg, forklaringen på moder Teresas smil.

Og en hjelp for oss når vi overmannes av alt det som virkelig ser vanvittig ut.

*

Moder Teresa smiler, ganske rolig. Bare det er for såvidt et under, hvis de som flyr på charterturer til fjerne land beveget seg litt utenfor de mest maleriske strøkene og fikk se den nøden andre lever i, ville de neppe smile på en lang stund. Ikke før de hadde glemt alt sammen igjen.

Teresa glemmer ikke, likevel smiler hun. Akkurat som om hun vil si:

«Ikke tap hodet. Det beste dere kan gjøre i den galskapen dere lager til er å smile. Av dere selv og av noen av de skremser som nesten tar knekken på dere.»

Jo, det hjelper med et lite forsonende og menneskelig smil av og til. Det forhindrer blant annet at vi tar oss selv for høytidelig. Eller at vi synes at våre plager og problemer er de største på jorden.

Jeg kikker enda en gang på de to forsidenes, pussig at man kan bli minnet, i en grå uke, om noe så enkelt og selvfølgelig av en trossfelle i Calcuttas slum. Skulle tro at hun hadde nok med seg selv.

Og siden vi i begynnelsen snakket om vannkanonene i Moskva:

Det finnes en liten nyhet nå om dagen som virker mer oppmuntrende. Alexandr Solsjenitsyn, Nobelprisvinneren som måtte forlate Sovjet-paradiset har vært med på å finansiere og starte et nytt europeisk tidsskrift, KONTINENT. Det skal komme en gang i måneden, og i det første nummer får man blant annet et avsnitt fra en Solsjenitsyn-bok som opprinnelig ble sensurert bort. Videre bringes intervjuer med opposisjonelle.

Kanskje vi burde få med den nyheten når vi skal vurdere galskapen rundt oss? Her og der kjempes det, nå og da kommer sannheten frem. Ingenting er avgjort.

*

Og vi møter heller ikke bare undergangstegn, når sant skal sies:

Forleden var det for eksempel en stor TV-kveld i norsk fjernsyn. Vi fikk se den britiske fremføringen av William Shakespeares OHELLO med Laurence Olivier i hovedrollen. Aftenpostens anmelder, Erik Egeland, hadde riktignok betydelige innvendinger mot at man forsøkte å fange «Afrikas love» i en TV-boks, men på slutten virker det som om også han gir seg over:

«Shakespeare-kjennere hevder at Iago er en av de mest krevende roller i mesterens dramatik. Med smidig intelligens og ensom styrke gikk Frank Finlay inn i den og lot seg lokke til ondskapens triumf — og nederlag, med følger for alle omkringstående. Det skjedde på to timer og firti minutter, for øynene på Drøbak og Steinkjer og Tromsø. Merkelig tid vi lever i.»

Merkelig tid, jovisst. På ondt og på godt.

Per Rønne

MEDITATIVT FORUM

arrangerer møte om Cistercienser-munkene og det kontemplative liv v/biskop John W. Gran, pater Aelred Squire og broder Robert Anderson, som ut fra hver sin bakgrunn vil utdype visse sider ved den katolske kirkes kontemplative liv og tradisjon.

Tirsdag 15. oktober kl. 19.30 i Munch-museet,
Tøyengt. 53. Entré kr. 7,—.

ACEM - Meditativt Forum, Frimannsgt. 22, Oslo 1.

TIL ALLE SOM IKKE HAR BETALT KONTINGENTEN TIL BLADET FOR 1974: VENNLIGST
GJØR DET NÅ!

«Hvorfor står det ingenting om kvinne

Av AGE RØNNING

De katolske biskoper i Norden hadde sin konferanse 8.—13. september i Birgittasøstrenes hus på Djursholm ved Stockholm, og møtet var preget av de siste forberedelser til årets Bispesynode i Rom, den som når dette leses er igang. Under ledelse av bispekonferansens formann, biskop Paul Verschuren fra Helsinki (som nå er Nordens representant på Synoden) gjennomgikk biskopene en rekke nye spørsmål som hadde kommet fra Synodens sekretariat i Vatikanet. De gjorde samtidig klart for den avgjørende behandling av temaet om sjelesorg for de fraskilte på neste konferanse, ved månedsskiftet januar—februar.

En av de sakene som hadde kommet fra Rom var spørsmålet om den karismatiske bevegelsen. Hvordan så biskopene på den? Svaret bygger ikke på noen samlet uttalelse, men på den danske biskop Martensens referat fra situasjonen i Danmark, det sted i Norden hvor bevegelsen er sterkest. Biskop Martensen understreket at man kan skille mellom den gamle, mer pinsevennbetonte vekkelsen og en nyere «karismatisk» stil. Den forekommer for tiden også i rent katolske miljøer. En del katolikker treffes for å be sammen og ofte også for å feire messen sammen med en prest i en mindre gruppe. Andre samles i blandede bønnegrupper med deltagere fra forskjellige trossamfunn.

Og som biskop Martensen sa:

— De «karismatiske» katolikken ser ikke nødvendigvis ut til å bli mindre katolske fordi om de ber litt mer.

■ Andre spørsmål var:

Hva har den *liturgiske fornyelsen* betydd? Det kom frem forskjellige forslag og synspunkter, men biskop Suhr hadde en treffende kommentar:

Vi står ennå helt i begynnelsen av

denne utvikling, derfor er det vanskelig å komme med en virkelig vurdering.

Småkommuniteter forekommer i en viss grad i de katolske miljøer i Norden. Man kan bl. a. nevne grupper som «Svalene» og «Moder Teresas medhjelpere». Mest interessant er kanskje den gruppen i Helsingør som tar hånd om utviklingshemmede i et katolsk fellesskap på over tyve medlemmer.

Pastoralråd og presteråd opprettes overalt, etter det annet Vatikankonsils tanke. Nasjonale presteråd fungerer allerede i Norden, mens pastoralrådene befinner seg på forskjellige utviklingsstrinn.

Legfolks innsats i dagens Kirke er av den største betydning. De skal ikke bare være mål for sjelesorgen, men selv forstå sitt ansvar og sin rolle i apostolatet. Det ville være fint om man kan bringe videre noe av det som ble sagt om nettopp dette på møtet i Osnabrück i vinter, ble det sagt.

Videre sier biskopene dette:

Det er bra at Synodeforslagene har fått med et eget avsnitt om ungdom-

men, men hvorfor står det ingenting om *kvinnens rolle*?

Og dette:

Hva gjør vi for å menneskeliggjøre verden? Kanskje vi i Norden kan lære u-landene noe. Vi har oppnådd meget av det de setter seg som lokkende mål, men vi vet at disse tingene ikke automatisk betyr lykke. U-landene må passe på at de ikke taper av syne et større perspektiv, det perspektiv som innebærer en levende tro.

Er Kirken forresten troverdig?

Er det ikke nødvendig at vi gjør en større innsats for rettferdigheten? Setter vi kanskje likhetstegn mellom troverdighet og det konvensjonelle, det som ikke støter noen? Skal vi muligens være mer provoserende i vår katolske eksistens iblant?

Innen *økumenikken* kan vi med glede notere nye ting. Det er ikke bare spørsmål om å vise almindelig vennlighet mot hverandre, men man stiller seg direkte dette spørsmål: Kan og skal vi støtte andre kristne i deres kirkelige virksomhet? Den tid er heldigvis forbi da man motarbeidet hverandre, på konferansen ble det nevnt en rekke eksempler på felles aksjoner.

Den apostoliske administrator i Trondheim, pater Gerhard Schwenzer, som deltok på konferansen, fremholdt: Ekte kristen forkynnelse — i ord eller i sakrament — innebærer at Kristus blir nærværende blant oss og fører oss sammen i sin enhet.

Ateismen (enda et spørsmål fra Rom) skal i vår nordiske sammenheng helst sees mot bakgrunn av se-

ns rolle?»

kulariseringen, ble det fremholdt. Det er lettere å komme i kontakt med den militante ateist for hvem problemet er levende, enn med den som er helt uinteressert av enhver form for religion.

Konferansens svenske pressesekretær sier ellers om andre saker som ble behandlet:

«Bland övrige frågor diskuterade man särskilt problemen om själavård för frånskilda, som ingått ett nytt äktenskap. Nåra slutgiltiga regler kunde inte fastställas, men biskoparna gjorde ett uttalande till de nordiska prästråden i saken.

Samarbete på det *internationella planet* är viktigt. Så förlängdes biskop Verschurens mandat som representant till den europeiska biskopssammanslutningen C.C.E.E. Biskop Frenen utsågs till observatör vid den tyska synodens nästa möte och biskop Martensen skall bli medlem i det Nordiska ekumeniska institutets styrelse.

Hjälpverksamhet och *Caritas* har utvecklats inom den katolska kyrkan i Norden på senare år. Norge har ett gott samarbeite med den statliga u-landshjälpen NORAD, med vilken våra fastaktioner kan samordnas. I fjol inbringade fasteaktionen med sina \$85,000 nästan dubbelt så mycket som året dessförinnan. Pengarna har redan omsatts i mat och mjölkpulver, som utdelades till barn i Senegal, Volta och Mauretanien — områden som drabbades svårt av torkan.

Nästa års nordiska fastaktion skall gå till en jordbruksskola i Nigerien.

DEN 1. OKTOBER feirer Kirken festdagen for den hellige Therese av Lisieux. (Til v. på bildet.)

Biskoperna och det heliga året.

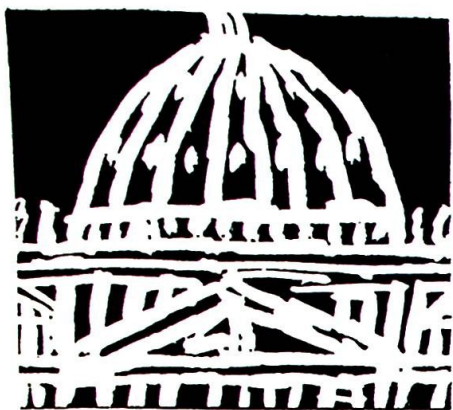
Information om pilgrimsresorna till Rom under det heliga året har nu spritts i hela Norden. Alla nordiska biskopar kommer att delta i den sk biskopsvallfärden 25—30 juni 1975, till vilken redan över 200 personer anmeldt sig. Enskilda biskopar kommer troligvis även att delta i andra Romresor.»

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 50,— PR. AR

HVER 14. DAG

TYSKE BISKOPER:

„Utbryterne er en utfordring”

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

«Den som vil nå vår tids mennesker med evangeliets budskap, må ta sekulariseringen (verdsliggjøringen) på alvor og beskjefte seg med den på en positiv måte,» sies det i den betenkning de vest-tyske biskoper med hjelp fra prester og legfolk har utarbeidet til hostens bispesynode. De oppfordrer synoden til å se forkynnelseens problem i dag under denne synsvinkel og leverer selv en analyse av det sekulariserte samfunn, slik det tar seg ut sett med vest-tyske øyne. De forsøker så å stille Kirkens misjonsoppdrag inn i denne sammenheng og å komme med noen praktiske forslag for arbeidet fremover.

Innledningsvis peker biskopene på at det frigjorte menneske før eller senere står overfor spørsmålet om meningen med livet. I vår pluralistiske tid gis det imidlertid ikke bare ett, men mange forskjellige svar på dette spørsmålet — fra den mest bastante, åndløse materialisme til idealistisk engasjement i en eller annen ideologisk bevegelse, ofte av marxistisk eller maoistisk tilsnitt. Mange klarer ikke å finne noen mening i det hele, gir så enten totalt opp eller ender i fortvilelse.

Overfor dette står Kirken med sitt budskap om frelsen i Jesus Kristus, og den vet med seg selv at dette er svaret på menneskenes angstfylte spørsmål. Men den vet også hvor vanskelig det er å formidle dette svar til menneskene i dag, og hvor ofte menneskelige svakheter og feil kan skygge for Kristi budskap og kanskje forvanske det.

Kirken som er seg bevisst at det å bringe evangeliet til menneskene, er og blir dens fremste og viktigste oppgave, må finne ut hvordan den kan forkynne slik at troen på Jesus Kristus kan vekkes hos de ikke-kristne og utdypes hos dem som allerede tror på ham. Etter de tyske biskopers mening er det uomgjengelig nødvendig å ta opp den utfordring sekulariseringen betyr.

Dagens verden — en sekularisert verden.

Biskopene bemerker at en sunn sekulariseringsprosess begynte allerede med erkjennelsen av en personlig Gud, men at den først i vår tekniske tid er blitt fullstendig, samtidig som den er blitt en verdensomspennende kjensgjerning.

Denne verdsliggjørelse betyr at livet og verden mister sitt religiøse «fortegn» og ikke lenger tolkes ut fra religionen. Mennesket vender seg til verden, men det innebærer ikke nødvendigvis at det vender seg fra Gud. I stadig høyere grad er mennesket henvist til å ta personlige avgjørelser ut fra sin egen samvittighet, men det vil ikke

si at det ønsker å være ulydig mot Guds lov. Men man må være klar over at sekulariseringen kan føre til en utarming av troen til dennesidig humanisme.

Den moderne tanke har stor tillit til vitenskapelig forskning og metodisk kritikk, bygd på den menneskelige fornuft. Etter at samfunnet har fridd seg fra religiøse innflytelser og normer, er menneskene henvist til å orientere seg på egen hånd i tilværelsen og ta sine moralske avgjørelser ut fra seg selv.

Trass i alle løfterike fremskritt og alle de muligheter vår tid byr, støter mennesket stadig på grenser — både for fremskrittet og for erkjennelsen. Han har en fornemmelse av at nettopp det viktigste unnslipper ham, og at fremskrittet til syvende og sist vender seg mot ham selv.

Den verdslige tanke ført til sin ytterste konsekvens kan altså bringe mennesket til et punkt der hans spørsmål nærmer seg det religiøse, mener de tyske biskoper. Men de er klar over at rent konkret er sekularisering oftest en hindring for en religiøs spørsmålsstilling. I sin mest aggressive form, med programfestede angrep på religion og gudstro, blir den en motreligion, sekularismen.

Forkynnelsen av evangeliet i den sekulariserte verden.

Tre ting er her grunnleggende, mener biskopene:

Kirken må forsøke å bedømme dagens situasjon ut fra evangeliet. Den må finne ut hvilken holdning den skal innta i forholdet til sekulariseringen, og den må gjøre seg klart hva det er som skiller den kristne forkynnelse fra andre forsøk på å gi svar på menneskenes spørsmål i dag.

Når det gjelder bedømmelsen av situasjonen, slutter biskopene seg til det grunnsyn det annet Vatikankonsil gav uttrykk for i «Kirken i verden av i dag». Det er med rette konsilet plaserte vår tid under et dobbelt tegn: «glede og håp, sorg og angst», mener de.

Overalt støter mennesket på grenser, ikke minst i sin streben etter å gjøre seg til herre over verden. Kløften mellom ønske og vilje på den ene side og det som er mulig, på den andre, blir stadig mer merkbar, og den naive fremskrittsoptimisme er blitt temmelig frynset.

I denne situasjon nøyer mange mennesker, også kristne, seg med å leve fra dag til dag uten noen videre horisont. De tar sine avgjørelser ut fra en situasjonsmoral som ennå har en viss religiøs ferniss. Verdier som tidligere hadde sin faste plass i et kristent moralsystem, lever videre som rene konvensjoner — så lenge de føles hensiktsmessige.

Især mange unge finner en slik innstilling utilfredsstillende. Den sier ikke noe om meningen med livet, og den sperrer mennesket inne i hverdagens gråhet. De mang-

foldige protestbevegelser viser etter de tyske biskopers mening at lengselen etter noe annet og mer ennå er levende, selv om den bare sjelden tar form av en søken etter den personlige Gud. Derfor er ethvert forsøk på å bryte ut av gråheten en utfordring til Kirken. Den må spørre seg om *den* kan by «utbryterne» det de søker:

- om det i dens gudstjenester finnes plass for stillhet og ettertanke,
- om dens forkynnelse virkelig fører til Gud,
- om Kirken overalt er et fellesskap av brødre,
- om Kirken klart nok stiller seg på de fattiges og nødlidendes side og sier ja til å leve i utrygge kår, slik Kristus gjorde,
- om dens innsats for rettferd og fred er utvetydig,
- om Kirken også i dag er et sted for fest og inspirasjon, et sted der man får høre et fengslende gledesbudskap,
- om Kirken er tilstrekkelig selvkritisk og tilstrekkelig lydhør for menneskenes spørsmål.

Det særegent kristne kommer frem i bedømmelsen av det moderne samfunns verdssystemer og de mål det setter seg, i kritikk av ateistiske og totalitære ideologier, sier biskopene.

Mot menneskenes stadig på nytt oppdukkende håp om en bedre verden, et jordisk paradys, setter den kristne forkynnelse sin overbevisning at menneskelig innsats alene aldri kan frembringe paradisiske tilstander. Den fortier heller ikke menneskets egen skyld i at verden ser ut som den gjør, men den peker samtidig på veien ut av håpløsheten, frelsen i Jesus Kristus. Hånd i hånd med forkynnelsen går en utrettelig innsats fra Kirkens side for å bedre samfunnsforholdene og skape rettferd og fred.

I en verden der det gjelder å være effektiv og ha suksess, blir de svake, mindre vel utrustede mennesker, lett utsatt for forakt. Biskopene minner om at Kirken her må stå på de «mislykkedes» side og tale deres sak. Kirken vil ikke bare verne om det ufødte liv, heter det, men også om de menneskers liv som blir sett ned på som «unyttige» eller «uverdige».

Kirken vil alltid møte vanskeligheter og kritikk, sier de tyske biskoper videre. Noe av dette vil være berettiget

på grunn av Kirkens svakheter, men til dels vil vanskelighetene skyldes at Kirken efterfølger sin Herre, Kristus.

Trass i den inspirasjon det annet Vatikankonsil har vært, mener biskopene å spore en viss taperinnstilling på mange hold innen Kirken. En god del kristne mister sin iver, andre søker tilfredsstillelse i å kritisere Kirken, og atter andre tiltror Kirken bare en kritisk undersøkende oppgave i dagens samfunn. Det som fremfor alt virker lammende på de kristnes innsatsvilje, er den manglende bevissthet om å ha et positivt budskap å formidle, et budskap som ingen og intet kan erstatte.

Man tenker for lite over at meget i det kristne budskap ikke bare har nådd til «jordens ender», men at det i den grad er gått inn i det fellesmenneskelige tankegods at det ikke lenger føles som spesielt kristent. Vi kan bare tenke på kampen for menneskeverd og menneskerettigheter, for menneskelig frihet og ansvar.

Til slutt i dette kapitlet understreker biskopene Kristi sentrale plass i den kristnes liv, både som eksempel og som veiviser.

Praktiske forslag.

Efter igjen å ha slått fast at forkynnelsen må ta sitt utgangspunkt i samtidens situasjon og i dens spørsmål, nevner biskopene de krav dette stiller til dem som skal forkynne evangeliet. De må ha inngående kjennskap til verden, en verden som er i stadig forandring, til Den helige skrift — som må få en tidsmessig språkdrakt som får frem det den egentlig vil si — og de må kjenne til bunns den katolske kirkes tro. Med slike krav kommer man ikke utenom en stadig videreutdanning, hevder biskopene, som også nevner den store betydning Kirkens læremyndighet har som garanti for en sann og uavkortet forkynnelse av evangeliet.

Av de nye muligheter vår tid byr Kirken, nevner biskopene spesielt massemediene, som må benyttes i den utstrekning det er mulig.

På skole- og utdanningsfronten må Kirken komme med et virkelig konkurransedyktig tilbud, slik at de som ønsker å gå på en kristen skole, skal ha mulighet til det. I våre dager er dette mer nødvendig enn noensinne, mener biskopene, for mange steder bestrider man at kristentroen har noe med samfunnslivet å gjøre, og forsøker å begrense den til privatlivet.

Kirke og politikk er et ømtålig spørsmål. De tyske biskoper minner om at den holdning Kirken inntar til samfunnsproblemer, ofte vil innebære en politisk stillingtagen. Men Kirken som sådan må vokte seg for å drive partipolitikk, sier de.

Til sist summerer biskopene opp de viktigste betingelser for at Kirken skal kunne fylle sin oppgave i dag:

Den må ta opp den utfordring berettiget kritikk betyr, og tåle den uberettigede.

Den må til stadighet spørre seg om den er et egnet redskap for forkynnelsen. Er Kirken en tjenende kirke? Er dens tjenere virkelig tjenere?

Kirken må lære å leve i utrygge kår som sin Herre. En fattig Kirke for de fattige.

Kirken må oppmuntre dem som søker nye veier i forkynnelsen og nye former for fellesskap.

Den må huske at forkynnelse er ikke bare ord, men liv, og først og sist må den huske at om Kirkens arbeid bærer frukt, så skyldes det Guds nåde.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 5	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00	—	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21	18.30	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	—	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587	11.00	9.30	—
ARENDALE: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45	—
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 22 73 53 - 25 77 07	10.00	—	—
<i>Florida kapell</i>	19.00	—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	—
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	—
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45	—
HAMAR: <i>St. Torjinn kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00	—
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00	—
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	9.00	11.00	—
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255	—	11.00	—
LILLEHAMMER, <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00	10.00	—
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	sønd.: 9.00	11.15	—
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	11.00	—
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	—
<i>Eikeli kirke</i>	19.00	9.30	—
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30	10.45	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	9.30	10.45	—
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	19.00	—	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	—
KRISTIANSUND N: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	—
LEVANGER: <i>St. Torjinn kirke og St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00	—
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	—
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	—
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94	19.30	11.00	—
Biskopen og prestegården, tlf. 3604	—	—	—
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30	—
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)	19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00	—	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	—
NARVIK: <i>Den svenske sjomannskirke</i> , Prestebolig: Einervegen 7. Tlf. 41 634	—	11.00	—

ISOLERTE TROSFELLER MØTES

Katolsk ungdom

Av KARIN GULLERUD-JOHANSEN O.P.

I sommer ble det for første gang holdt en leir for unge fra Norges tre nordligste fylker. Møtested var Bodø, og målet med leiren var å gi de unge en ukes sammenhengendereligionsundervisning og la dem oppleve et videre trosmiljø enn det de lever i til daglig.

ST. OLAV har snakket med priorinnen for dominikanersøstrene i Bodø, søster Ansgar, og med en av lederne for leiren, søster Edle Werring O.P., Oslo. Dessuten har vi fått noen inntrykk fra en av deltagerne.

For katolikker i Sør-Norge, og især i Oslo-området, er det etter hvert blitt en selvfølge at våren kommer med en rekke sommertilbud til barn og unge. Det er leirer for forskjellige alders- og interessegrupper, og i løpet av året møtes de unge regelmessig, til religionsundervisning av gammel eller ny modell, til ungdomsmesser og week-ends, til alvor og til hygge.

Når man er vant til alt dette, er det kanskje ikke helt lett å forstå hvilken begivenhet det er at man i sommer greide å samle 22 unge piker og gutter fra de tre nordligste fylker til en leir i Bodø. For å skjønne det, må man se for seg den delen av Norge det gjelder, og forsøke å forestille seg avstandene. I dette området, som strekker seg fra Mosjøen til Hammerfest og Kirkenes, lever knapt 500 katolikker.

De som bor i Tromsø, Hammerfest, Harstad, Bodø, eller et annet sted der det er katolsk kirke, kan leve det vi kaller et

«normalt» liv som katolikker, leve sitt trosliv i et fellesskap. Men vi skal ikke komme så langt ut fra bykjernen før de katolikker vi møter, må regnes til det vi kaller «isolerte katolikker». Og hva med dem som virkelig bor i utkantstrøk? For dem er det å komme til søndagsmesse ikke bare vanskelig, det er umulig. En del av dem må faktisk nøye seg med messe tre-fire ganger i året.

Riktignok har Nord-Norge mange prester i forhold til antall katolikker, men de uendelige avstandene gjør at det er så å si umulig å nå alle. Enkelte katolikker bor så isolert og forsvinner i den grad i resten av befolkningen at ingen vet at de er katolikker, ikke før de er døde og det blir bedt om katolsk begravelse. Under slike forhold er det allerede meget at en katolikk bevarer sin tro, og man kan tenke seg hvor vanskelig det må være å få i stand en noenlunde regelmessig religionsundervisning.

Selv i et bysogn som Bodø er ikke dette lett, og sognepresten, pater Ernst Smieskol, har pleid å samle de unge som bor i utkanten av sognet, til en undervisningsuke i løpet av sommeren.

I Bodø holder menighetens damer regelmessige møter, og det var der det hele begynte. Vanligvis arbeider de til beste for barn i utviklingsland, men i fjor kom de på at de kanskje også kunne gjøre noe for barn og unge i Nord-Norge. Sogneprestens undervisningsuke var

msleir i nord

et godt tiltak, men hva med dem som hørte til andre sogn, og som kan hende hadde enda mer behov for noe slikt? Idéen fenget, og man begynte å arbeide med konkrete planer for en leir for unge fra hele bispedømmet. Man snakket med sog-

Norge, men studerer for tiden i Oslo. Tore Bongard skulle især ta seg av det musikalske, og sr. Edle O. P. var blitt bedt om å arbeide spesielt med de yngste som av henne og prestene skulle forberedes til sitt første skriftemål og sin første nattverd. Den-

Deltagerne i leiren sammen med noen av lederne.

nepresten og kontaktet biskop Wember — begge var interessert i saken og villige til å hjelpe. Den nyutnevnte ungdomspresten for Nord-Norge, pater Bruno Müller, var selvskreven som leder for leiren, men man trengte flere hjelpere, og helst noen med erfaring. Dem var det ikke lett å finne i nord, og pater Müller benyttet et opphold i Oslo sist vår til å skaffe seg informasjon og sikre seg leirledere.

Resultatet var at da de unge innfant seg i Bodø ved sankthanstider, møtte de ikke bare sin nye ungdomsprest, men også tre «søringer» som skulle hjelpe ham. En av dem, Elisabeth Grenness, er forresten fra Nord-

ne gruppen fikk mer skolepreget undervisning, mens de eldre møttes til samtaler og diskusjon.

I alt kom det 22 unge, om trent like mange piker som gutter, og de kom fra hele bispedømmet. En del av dem hørte nettopp hjemme i utkantstrøk, der de kunne være de eneste katolikker i sitt miljø.

Dominikanerinnene i Bodø åpnet gjestfritt sine dører for leiren. Barnehaven ble forvandlet til sovesal, og ungdomslokalet gjorde tjeneste som spisesal, klasseværelse og dagligstue.

Menighetens damer tok seg av matstellet, og deres menn kjørte vilig ut bilen når det trengtes.

Siden leiren ikke bare skulle bety religionsundervisning, men

også ferie, var en del utflukter lagt inn i programmet. Et par familier lånte beredvillig ut sine hytter, og besøk i svømmehall og ridesenter var populære innslag som bidro til å ryste leirdeltagerne sammen til én stor familie.

Søster Ansgar og søster Edle nøler ikke med å si at det var en usedvanlig fin uke, og de fremhever den gode, åpne atmosfæren. Menigheten i Bodø, sognepresten og lederne for leiren klarte å skape et miljø der disse unge en kort uke kunne leve et troens fellesskap, ja være med på å skape det.

Dette viser hva selv en liten menighet kan få til når den går inn for noe. Menigheten i Bodø teller ikke mer enn omkring 40 personer med smått og stort, men her var mennesker som så behovene, følte sitt ansvar og var villige til å gjøre en innsats uten å vente på at prester og søstre skulle ta initiativet. Det vellykte resultat kostet både tid, penger og krefter, men det ga lyst til å gå videre i samme retning. Man håper å kunne få i stand en slik leir på nytt, men da et annet sted og helst med flere ledere fra Nord-Norge. Selv om man setter pris på samarbeid over bispedømmegrensene, må man ta sikte på å få sine egne ungdomsarbeidere.

Til slutt gir vi ordet til en av deltagerne:

Hver sommer holdes det en rekke barne- og ungdomsleirer i Norge. Leserne kan spørre hvorfor man skriver spesielt om denne ene. Det er fordi stadig flere blir opptatt av de små menighetene og de isolerte katolikkenes problemer. Dette er et lite inntrykk fra Nord-Norge.

Idéen til leiren kom fra menigheten i Bodø. Der har presten pleid å samle de barn i

(Forts. s. 277.)

Dominikanernes høstprogram

KATOLSK ORIENTERING — OM KIRKEN

Vårens foredrag om messen dannet opptakten til en ny foredragsserie om kirken og kirkens liv. Emnet er både meget sentralt og usedvanlig stort. Derfor har vi valgt å vie både høst- og vår-semesteret til temaet. Meningen er avvekslende å holde et foredrag av prinsipiell art om kirkens vesen, etterfulgt av et foredrag av mer praktisk tilsnitt om kirkens liv. Det blir anledning til spørsmål og samtale etter foredragene. Foredragene holdes i foredragssalen, Neuberggt. 15. Fri adgang for alle.

Mandag 7. oktober kl. 19.30:

GUDS KIRKE ELLER DE KRISTNES FORSAMLING?
ved fr. Albert Raulin.

Problemstillingen er med vilje tendensiøs. For det er klart at kirken er de kristnes forsamling. Men er den noe utover dette? Og hva er den da? Er det anmassende å påstå at den er et fellesskap som har sin forankring i Gud selv? Eller er dette en nøktern vurdering av budskapet om Guds rike?

Mandag 21. oktober kl. 19.30:

HVOR FINNER JEG MIN BARNDOMS KIRKE?
ved lektor Torfinn Juell.

En «barnefødt» katolikks personlige og høyst uformelle betraktninger over det å leve med i en urgammel kirke som plutselig skifter ham. — Om tro og håp, om tvil og strid og om fornyelsens smerte og dens utfordring.

Mandag 4. november kl. 19.30:

KIRKEN ET SAKRAMENTALT FELLESSKAP,
ved fr. Per Bjørn Halvorsen.

Foredraget vil drøfte hva vi mener når vi sier at kirken er bygget på «kommunion», dvs. på enhet i tro og kjærlighet uttrykt i nattverdsfellesskapet, både i lokalkirken og i den universelle kirke.

Mandag 18. november kl. 19.30:

MENIGHETEN SOM FELLESSKAP,
ved fr. Ellert Dahl.

Fellesskapet mellom de troende bygger på enheten i Kristus. Foredraget spør hvordan denne enhet kan synlig konkretiseres i et menneskelig fellesskap som gjør menigheten til noe mer enn en «søndags-forsamling».

Mandag 2. desember kl. 19.30:

DERE ER ET PRESTELIG FOLK,
ved fr. Arne Fjeld.

Alle døpte har del i Kristi preste-tjeneste. Innenfor Guds Folk utfører biskop, prest og diakon spesielle tjenester. Hva er forholdet mellom legfolket og disse ordinerte tjenerne? Hvordan garanterer «den apostoliske suksesjon» kirkens og forkynnelseens ekthet?

Mandag 9. desember (mrk. datoen) kl. 19.30:

KLOSTERLIV - DEL AV DET KRISTNE FELLESSKAP,
ved sr. Mildri Hoch-Nielsen.

Ordensstanden er ikke et hierarkisk element i kirken. Den

består av legfolk som offisielt har viet sitt liv til Guds tjeneste. De utgjør ingen høyere kaste av kristne, men lever kristendommen under en bestemt livsregel, og sammen med resten av Guds folk befinner de seg på vandring mot den fulle åpenbaring av Guds rike.

Legdominikanerne.

Emnet for høstens program er «Meditasjon og fellesskap».

Fredag 18. oktober. Vesper på Katarinahjemmet kl. 18.30.
Gunnel Vallquist taler om meditasjon.

Fredag 8. november. Vesper i St. Dominikus kl. 19.00.
Fr. Per Bjørn Halvorsen taler om tidebønnen.

Lørdag 7. desember. Messe på Katarinahjemmet kl. 18.30.
Opptagelse av to legdominikanere.

Søndag 15. desember. Møte på Lunden Kloster kl. 15.30.
Emne: meditasjon. Messen feires kl. 17.00.

Opptakt til et jubelår.

1975 blir et jubelår, et «hellig år» i den katolske kirke. To ganger i løpet av dette semester arrangerer dominikanerne en liturgisk andakt med henblikk på «den indre valfart», en pilgrimsferd til troens og nådens kilder. Hver gang skal bønnestunden etterfølges av et kunstforedrag med lysbilder om Rom og dets minnesmerker. Andaktene begynner kl. 19.00.

Mandag 14. oktober kl. 20.00: **PETERS GRAV OG PETERS KIRKE**, ved fr. Ellert Dahl.

Foredraget vil behandle Peterskirken i Roma og skissere hvordan først Konstantins basilika og derefter renessansens og barokkens monumentalbygg ble reist over Peters grav, og hvordan utgravninger foretatt i nyere tid har avdekket den antikke gravplass.

Mandag 11. november kl. 20.00: **BAROKKENS ROMA**, ved professor Christian Norberg-Schulz.

Romas ytre ansikt slik vi kjenner det idag er for en stor del preget av barokken. Ikke desto mindre fristes mange besøkende til å nedvurdere denne tiden i kunsten i forhold til tidligere tiders verk. I virkeligheten er barokken — både religiøs og kunstnerisk — en av de rikeste og betydeligste perioder i Romas historie. Foredraget illustreres av lysbilder. Fri adgang.

Innføring i nytestamentlig gresk

begynner sitt annet og avsluttende år. Undervisningen finner sted hver onsdag kl. 19.00 i Neuberggt. 15. Lærer: fr. Per Bjørn Halvorsen. Det er plass til nye deltagere med litt kjennskap til gresk.

Om bønnen.

Pater D. Boers O.F.M. vil gjenta sin foredragsserie om ikke-kristen og kristen meditasjon og bønn. Foredragene finner sted tirsdager kl. 19.30 hos dominikanerne. Begynner i november. For datoen, se kirkenes kunngjøringer.

Katolsk...

(Forts. fra s. 275.)

sognet som bor langt fra kirke, én uke om sommeren. I år ønsket de å gjøre mer ut av denne uken. Det ble til en kombinert undervisnings- og ferieleir for alle de tre nordligste fylkene, fra Hammerfest til Mosjøen. Det deltok i alt 22 unge i alderen ti til seksten år.

Undervisningsgruppen var hver formiddag sammen med sognepresten eller en søster. Samtidig hadde andre grupper et friere opplegg. Mye tid ble også brukt til å innøve sanger og liturgi til ungdomsmessene. Siden det var første gang en slik leir ble holdt i Nord-Norge, var det en god del nytt her for de fleste.

Et spesielt trekk ved leiren var aldersforskjellen. Det er ikke mange nok unge i landsdelen til å inndele aldersgruppene annerledes. Men i grunnen var det bare en fordel, for det

førte til et mer naturlig sammensatt miljø.

For gjennomføring av leiren var man helt avhengig av hjelp fra folk i menigheten, fra matlaging til sjåførvirksomhet. Dessuten kom de ofte ned for å være sammen med oss rundt leirbålet om kvelden. Det var ingen tvil om at de gledet seg like mye som de unge.

Den siste dagen gikk tre av de yngste til nattverd for første gang. To av dem kommer fra Mosjøen, der det ikke er katolsk kirke. Nå hadde de et kirkerom de var blitt kjent med gjennom en uke, en liturgi de selv hadde vært med på å forberede. De var blitt kjent med sognepresten, og de hadde alle sine venner fra leiren til stede. Foreldrene var også kommet reisende for å være sammen med dem denne dagen. Denne søndagsmessen ble leirens høydepunkt, samtidig som den er et oppmuntrende tegn for de katolske kristne i Nord-Norge.

Et lite utvalg fra bokhandelen:

Langslet: Fra Sidelinjen
Merton: Jonas Tegnet
Weil: Brev til en gejstlig
Ewalds: Okänt jag
Johannes av Korset: Själens dunkla natt
De Apostoliska Fäderna
Metropolit Antonij, (Bloom): Att leva i bön

Engelsk

Copleston: Religion and Philosophy
Corretto: Letters from the Desert
Bloom & Le Febre: Courage to pray
Quoist: Meet Christ and Live!
St. John of the Cross: Ascent of Mount Carmel

Tysk

Rahner: Chancen des Glaubens
» Gegenwart des Christentums
Roger: Kampf und Kontemplation
Görres: Was Ehe auf immer bindet
Nydelige små ikon-bøker, tysk tekst

Fransk

Prière du temps — nouvel office
Fumet: Saint Martin de Porrés
Schutz, Thurian: La parole vivant au concile
Quoist: Prières
Et godt utvalg i billigbøker fra Seuil

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

R. I. P.
Vår kjære

SØSTER ELISABETH RUF

døde på Vor Frue Hospital 7. september, styrket med Kirkens sakramenter. Hun ble 45 år og hadde virket i Norge i 20 år.

*

Vår kjære

SØSTER MONIKA DIELE

døde på Vor Frue Hospital 15. september, styrket med Kirkens sakramenter. Hun ble 73 år og hadde virket i Norge i 50 år.

Våre kjære avdøde anbefales til de troendes forbønn.

St. Josephsøstre

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Oslo
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institutt	}	Bergen
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Hammerfest
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tromsø
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Trondheim
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tønsberg
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke,		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Litteratur

Første bind av storverket Norges Litteraturhistorie er nå sendt ut. I alt skal verket omfatte seks bind, det har 11 medarbeidere og redaktør er professor *Edvard Beyer*. Målet har vært å skrive for den vanlig interesserte leser, populært i god forstand, uten fagsjargong og lærde fremmedord, men på et høyt faglig nivå.

Hvorfor en ny litteraturhistorie?

Dette spørsmålet prøver professor Beyer å besvare i sitt forord. Litteraturhistorie må, som all historie, alltid skrives på nytt. Fortiden forandrer seg. Nye forskningsresultater gir ny viten og utsiktpunktet skifter. Det viktigste nye i dette verket er likevel selve anlegget, behandlingsmåten og stoffvalget. Her fortelles om dikterens liv som bakgrunn for og innfallsport til diktningen. Men hovedvekten er lagt på diktningen selv, det fortelles mer om verkene som de er, enn hvordan de er blitt til, noe som er i pakt med en av de sterkeste tendenser i nyere litteraturforskning. Og i samsvar med en annen hovedtendens rettes søkelyset mindre enn tidligere mot litterære påvirkninger og rent idéhistoriske forbindelser, mer mot forholdet mellom litteratur og samfunn.

For første gang i et oversiktsverk av denne typen er det gitt plass for barne- og ungdomslitteraturen, og også «folkelesning» og annen populærlitteratur blir trukket inn.

Et viktig trekk er billedstoffet og bruken av det. Verket er rikt illustrert og mye av billedstoffet vil være ukjent for de fleste. Bildene og tekstene understøtter og utfyller fremstillingen og ikke minst er det lagt vekt på samspill og paralleller mellom diktningen og billedkunsten. Billedredaktør er *Anders Røhr*.

Hele tre av bindene behandler vårt århundre, og et helt bind er viet diktningen etter 1945. Verket er ført helt frem til 1970.

Fra runene til Norske Selskab.

Første bind dekker den lengste perioden som blir behandlet i verket. Den går fra de eldste tider og frem til 1814. Forfattere av bindet er professor *Ludvig Holm-Olsen* og universitetslektor *Kjell Heggelund*.

Her fortelles om Edda og skaldediktning, Snorre og sagaene, om lover, preknar, Kongespeilet og mye annet i den norrøne bokheim. Vi møter humanister som magister Absalon og Peder Claussøn Friis, og får en fyldig omtale av den frodige dikterpresten på Alstahaug, Petter Dass.

**ST.
OLAV**

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 50,— PR. ÅR

BERGEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

BERGEN

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tlf. 99 016 Bergen
Solhelmgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Eches Fårvehandel

NYGÅRDSGT. 19

VESTA · HYGGA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Ludvig Holbergs forfatterskap er gitt bred plass, og vi hører om rokokkopoeten Tullin i Christiania og det livlige åndsmiljøet i Trondheim omkring Gerhard Schøning og Petter Fredrik Suhm. Bindet avsluttes med beretningen om Norsk Selskap i København, der menn som Johan Herman Wessel og Claus Fasting lot viddet blinke, mens Johan Nordahl Brun ga luft for sin patriotisme.

Norges Litteraturhistorie, redaktør professor Edvard Beyer. Bind 1, Fra runene til Norsk Selskab av Ludvig Holm-Olsen og Kjell Hegge-lund.

J. W. CAPPELENS FORLAG.

NESTE NUMMER

Og til slutt minner vi om — siden vi ikke pleier å gjøre slike hopp — at neste nummer av bladet først foreligger om en måned, men da som et dobbeltnummer. På gjensyn. RED.

KJØNNSROLLER OG KRISTENDOM

Åpent møte i foreningslokalet, Akersveien 5, tirsdag 8. oktober kl. 20.

Sr. Else-Britt Nilsen op innleder. — Diskusjon.

Arr.: Oslo og omegn krets av Norges Katolske Kvinneforbund.

ST. OLAV'S
REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 95 18

MØBLER

Se vårt utvalg i salonger og veggseksjoner i moderne og tidløs design. Forøvrig alt i møbler, bordlamper etc. Våre konsulenter med 30 års erfaring i bransjen står til Deres tjeneste med forslag og planløsning. Vi besøker Dem gjerne i Deres hjem. Tåsenbuss til endeholdeplass. Ta gjerne bilen med, vi har parkeringsplass. Torsdager åpent til kl. 19.

AA. ANSETH A/S
Wilfred Fiala
Tåsen Senter
Kaj Munks vei 41 — Tlf. 23 67 03

OSLO

MALERMESTER
Otto Foerster
utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

OSLO

<p>Byggevarer - Beslag - Ovner Verktøy - Fliser - Linoleum Tapeter - Farvehandlvarer Kjøkkenutstyr</p> <p style="text-align: center;">THIIS & CO. A/S Haakon VII's gt. 1, Oslo Sentralbord 41 77 30</p>	<p>THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI</p> <p>Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>
--	--

TASEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vej 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

E. Sunde & Co. Røeleggbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG
Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 83

MEDLEM AV

VVS

INFORMASJON
NORGE

RUSTFRITT STÅL

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Stortings pl. 7 — Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

T. S. JACOBSEN
BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

NEBB

Stedet for alt elektrisk

ØVRE SLOTISGATE 8, OSLO

LOSEYs DUKKEHJEM

Å overføre et teaterstykke til film-
lerretet er som kjent et fore-
tagende belagt med store vanskelig-
heter. Grunnen til dette er vel først
og fremst den kjensgjerning at et
scenedrama er laget etter de strenge
krav som teaterscenen med sine be-
grensede tekniske muligheter stiller.
Det er disse som gjør at forfatteren
er nødt til å nøye seg med å antyde
i stedet for å vise, å mane frem med
ord i stedet for å fremstille visuelt.

Ibsen gjorde scenens begrensning
til sin dramatiske styrke. Derfor er
han også så vanskelig å filmatisere.
Naturligvis kan man filme hans tea-
ter, og dét er blitt gjort med hell, men
å gjøre hans teater til film, i det man
respekterer filmens egenart og ikke
bare stiller et kamera foran en teater-
scene, er meget vanskelig. Joseph Lo-
sey's filmatisering av *Et dukkehjem*
tyder på at det er nærmest umulig.

Det var grunn til å vente at noe
godt skulle komme ut av dette for-
søket. Forholdene lå vel til rette: En
regissør med til dels fremragende fil-
mer bak seg, to kjente skuespillerin-
ner på rollelisten, Jane Fonda og Del-
phine Seyrig, det hele med Røros som
bakgrunnsmotiv, — alt dette gjorde
at mange ventet spent på resultatet.
Det er derfor med beklagelse at man
må fastslå at *Et dukkehjem* i Losey's
versjon er totalt mislykket.

Nå er det selvsagt mulig å innvende
at vi her til lands er så innforlivet
med dette stykket at vi ubevisst mot-
setter oss enhver forandring av det
som vi er vant til å se. Det er naturlig-
vis vanskelig å vite hvordan en som
aldri hverken har lest eller sett *Et
dukkehjem* ville oppleve denne filmen,
men sannsynligheten er stor for at

TYSK NUTIDSHISTORIKER SØKER BREV-VENN

Dr. Gisbert Rieg, dosent i samtidshistorie, søker kontakt med norske
katolikker som befatter seg med økonomiske og politiske fag. Ikke minst
er han interessert i nutids- og fremtidsforskning innen oljesektoren.

Adresse: D — 8 München 70, Karwendelstrasse 13 A.

Neste nr. av *St. Olav*:

Dobbeltnummer med Roma-reportasje kommer 26. oktober

han ville kjede seg til døde. Filmen
er nemlig utrolig stillestående. Den
mangel på ytre handling som i Ibsens
drama bygger opp og fortetter den
indre spenningen, blir her til rett og
slett kjedsommelighet; det som hos
Ibsen bare er antydning, blir her vist
frem og belyst fra alle kanter. Den
stramme handlingen i dramaet tværes
ut med intetsigende intermessoer som
er lagt til Ibsens tekst (Dr. Rank:
«Det blir nok snø før kvelden»), pene
bilder fra Røros blir masete hang til
det pittoreske. Virkningen av disse
utidige avbrytelsene er av og til kata-
strofale, som f. eks. i sluttscenen, som
mangler enhver konsistens og sann-
synlighet. Hverken Jane Fondas spill
eller Losey's regi gir noen som helst

dekning for Noras endelige oppgjør
med Helmer. — Fondas forhåndsvars-
lede nyfeministiske utgave av Nora
ytrer seg stort sett ved å sitte med
skrevende ben og ved småprat om
syfilis. Fader Ibsens kvinnekamp var
adskillig mer slagkraftig.

Skuespillerne ser ut til å kjede seg
i sine roller, og dét er knapt til å
undres over, selv om en fin skuespiller
som Delphine Seyrig forsøker å gjøre
det beste ut av en umulig situasjon.
Ingen har tydeligvis forsøkt å leve
seg inn i dramaet; ingen, og slett
ikke regissøren, har grepet nok av
det til å kunne gjenskape. Det ville
stille krav som ikke på langt nær
oppfylles her.

P. H.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Medredaktør: Karin Gullerud-Johansen O.P.

Medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 95 18.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 50 pr. år.
Kr. 25 pr. 1/2 år. Utlandet kr. 60.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.